

בריאד חל מיפנה היסטורי - אסד הלך לקאנוסה ונאלץ

להיכנע - אש"ף חזר למקום מרכזי בזירה הערבית

אש"ף ניצח

חדם הוא אחד האנשים השנואים ביותר במרחב, הכלב של אסד, האיש העושה את העבודה המלוכלכת למען אדונו. סאדאת הודיע מייד כי גם הוא לא יבוא לפיסגה. כך מתה ועידת-הפיסגה בעודה באיבה.

כוונתו של אסד נתגלתה במהרה. הצבא הסורי בלבנון פתח בהתקפת-מחץ בשני צירים - לעבר צידון, הנמל החשוב האחרון של המובלעת הפלסטינית-מוסלמית-שמאלית בדרום, ולעבר מערב-ביירות, המעוז העיקרי שלה. בציר צידון לבדו הופעלו שתי אוגדות-שריון סוריות, האחת סדירה והאחרת של כוחות-המילואים.

לא היה שום ספק לגבי מטרתו של אסד. הוא ביקש להנחית תוך יומיים-שלושה את מכת-המוות על אש"ף.

מבחינה צבאית ביקש לשבור את הקווים של הצבא הפלסטיני, להשמיד את כוחותיו בשדה ולהסלו ככוח צבאי. מבחינה מדינית ביקש להכניע את אש"ף, להפיל או להרוג את יאסר עראפאת וחבריו, למנות סוכנים סוריים להנהגת אש"ף, ולהפוך את האירגון לגרורה סורית. במיסגרת תוכניתו להקים את סוריה-רבתי.

ביום החמישי היה נדמה כאילו אין עומד עוד מיכשול לפני הגשמת מטרה זו. נראה היה כאילו מאבקם בן 13 השנים של עראפאת וחבריו להקמת גוף פלסטיני עצמאי עומד לפני חיסול סופי. עיתוני ישראל והעולם כבר בישרו על כך כעל עובדה מוגמרת. ובכנף מכירות העולם סברו שזוהי המציאות.

ואז, לפתע, השתנה הכל.

על הקרקע נתקעו כוחותיו של אסד ונעצרו. ברומונית התמוטט עולמו הפוליטי. ביום הששי, 15 באוקטובר, התעורר המלך הסעודי להתערבות דרמאטית פיתאומית ומוחצת. הוא הגיש לאסד אולטימטום חדימשמעי: להספיק מייד כל התקדמות על הקרקע ולסור מייד לריאד, כדי לחתום שם על הסכם המבוסס על 13 העקרונות של סאדאת.

נראה כי באותה שעה הגיש סאדאת עצמו אולטימטום מקביל לנשיא סוריה, ואיים לשגר מייד ללבנון חיל-מישלוח מצרי, כדי להתייצב לצד הצבא הפלסטיני ולעצור את הצבא הסורי.

מוד אולטימטום זה, התקפל אסד. הוא נכנע בצורה ברורה וחד-משמעית, לעיני כל. הוא הסכים כיום השישי לעשות את אשר סירב לעשות ארבעה ימים לפני-כן: להתייצב בפיסגה ולחתום על הסכם שדוכתב עידידי מצריים.

כדי להציל את כבודו, ניסה אסד להציג תנאי: שיוזמן גם המלך חוסיין, גוררו ובן-חסותו. ראשי סעודיה ומצריים דחו תביעה זו, וחוסיין נשאר בבית.

אסד קיווה שלפחות יימנע מיאסר עראפאת לבוא למיפגש. מבחינה פיסית היתה יציאתו של מנהיג אש"ף מלבנון בלתי-אפשרית.

נמל-התעופה סגור, על הקרקע מוקפת המובלעת הפלסטינית מכל העברים על-ידי כוחות הנוצרים, הסורים, יש דרכים אחרות, אך הן מסוכנות מדי.

אולם גם תיקווה זו של אסד התבדתה באורה דרמאטי. המלך הסעודי שלח מטוס סעודי, תבע אולטימטיבית לפתוח למענו את נמל-התעופה של ביירות, ויאסר עראפאת הוטס בכבוד-מלכים מביירות לריאד - בצורה הראוייה למנצח.

כך בא אסד לריאד, בעיקבות אולטימטום, מושפע מומבית, בני ידידיו, בשמונו עומדת חזית מאוחדת של יריבים, שכדדה לא רק את

כ אשר נתקבלה הידיעה אצל הפלסטינים ברחבי העולם, הם התחבקו, התנשקו, קפצו מאושר, הרימו כוסות, בירכו איש את רעהו, בכו מרוב התרגשות. לרבים מהם ניראו הדברים כהצלה ברגע האחרון, בהתערבותו של אלה.

כולם הבינו מייד: זהו רגע של מיפנה היסטורי. הפלסטינים נחזו ניצחון גדול. הסכנה הגדולה לקיומם חלפה. התחיל עידן חדש. אויבם הגדול ביותר, נשיא סוריה, נחל תבוסה קטלנית, מומבית, מכישה, שממנה לא יחלים, אולי, לעולם.

התמונה שהצטיירה למחרת היום ברחבי מעיתוני העולם, ובעיקר בעיתוני ישראל, היתה שונה לגמרי. מיליוני מילים נשפכו על כניעת הפלסטינים, על הצלחת הסורים, על אי-המעשיות או אי-רצינות ההסכם שהושג בריאד. נדמה כי מעולם לא כתבו בורים כה רבים מילים כה רבות על מאורע היסטורי שהם הבינוהו כה מעט. בראש התור עמדו, כרגיל, המומחים הישראליים לענייני ערבים - אותם הסועים תמיד, בכל הזדמנות, ושלא צדקו אפילו פעם אחת בהערכותיהם לגבי המלחמה בלבנון. מאז שהחלה לפני שנה וחצי.

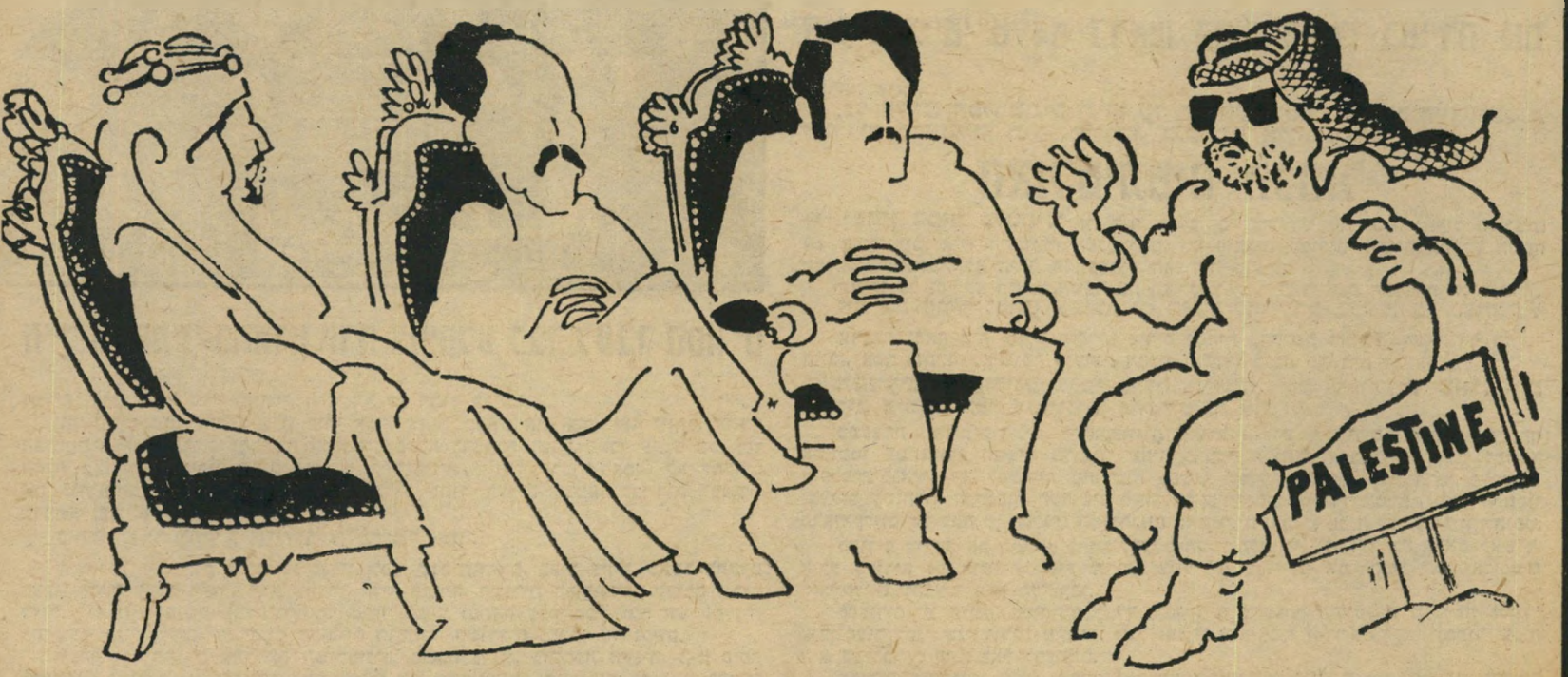
מאת אורי אבנרי

ייתכן שאפשר לסלוח להם. כי כדי להבין מה התרחש בריאד דרושה ידיעה מעמיקה מאד של המתרחש מאחרי הקלעים בלבנון, במחנה הפלסטיני ובבירות הערביות - ידיעה החסרה בארץ כימעט לחלוטין, ושגם בעולם הרחב מעטים הפרשנים והעיתונאים המצויידים בה.

מי שתבין מה מתרחש, לא היה זקוק אף לנוסח המילודי של הסכם ריאד כדי לדעת כי אש"ף נחל ניצחון גדול, שישנה את מעמדו בעולם. הרבר נפתח מן הנסיבות עצמן.

הכניעה של אסד

ה השתלשלות העובדתית היתה כלהלן: נציגי הצדדים הלוחמים בלבנון התכנסו בעיר-הקיט שתורה, ליד ביירות, בניצוחו של הנשיא החדש, אליאס סאדקיס. בוועידה זו הסתמנה נטייה כללית אצל הכוחות המתונים-יחסית משני הצדדים (אש"ף מצד אחד והפאלאנגות מצד שני) להשיג פשרה, כדי למנוע את נפילת לבנון כולה לידי הסורים. אחרי דיונים קשים הושג הסכם כללי. ביום השני, ה-11 באוקטובר, היתה צריכה להתקיים ועידת-הפיסגה בקאהיר. ועידה זו היתה צריכה לאשר את תוכנית-13 הנקודות של הנשיא אנוואר אל-יסאדאת, שהתבססו על עקרונות ועידת-שתורה. ערב כינוס הוועידה הודיע הנשיא הסורי, חאפז אל-אסד, שאינו מתכוון לבוא לקאהיר, וכי במקומו יבוא שרי-החזן שלו, חדם. היתה זו סטירת-ידיחי מצדצלת לנשיא המצרי.

יאסר עראפאת, חאפז אל-אסד, אנוואר אל-יסאדאת והמלך חאלד בריאד (קאריקטורה בלה-מונד)